

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 30 „

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserte
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
nških ulicah št. 2, l., 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 125.

V Ljubljani, v ponedeljek 3. junija 1901.

Letnik XXIX.

Državni zbor.

Dunaj, 1. junija.

Milijarda na razpolago.

Ko se je sinoči cvetoči majnik poslavljal od svojih prijateljev in občudovateljev krasne božje narave, je poslanska zbornica, dasi utrujena in izmučena, v drugem branju dovršila razpravo o vodnih potih. Živahno odobravanje je odmevalo po prostrani dvorani, ki je bila še pred letom prizorišče divje obstrukcije in parlamentarne revolucije. Temna, skrivnostna so pota politike, ki si jih klesti in uglaja vedno snujoči človeški duh in računajoči razum. Kdo bi bil mislil, kdo verjel, da nova zbornica takoj po volitvah zakoplje bojno kopje, pozabi na politična in narodna nasprotja ter odveže Dmoklejev meč, ki je visel nad parlamentom kot smrtno strašilo! Toda prevladala je sila, ki kola lomi, sila ljudske nevolje, da se zbornica takorekoč igra z ljudskimi težnjami in prezira najvažnejše ljudske koristi. Na eni strani torej javno mnenje, ki je že obsajalo ves neplodni prepir, na drugi je spretna roka ministerskega predsednika zvodila parlamentarni voz z narodnega na gospodarski tir. In istina je, da so mnogi obstrukcionisti na levi in desni veseli tega dejstva, hvaležni vladi, da je odprla pot iz zagate in premostila brezno političnih in narodnih nasprotij. To je rešitev uganke, gospodarska, gmotna vprašanja porivajo kazalo na parlamentarni uri. To je veselo, dobro znamenje, da se resne stranke najdejo in zjedinijo v tako važnih vprašanjih. S tem sicer niso še poravnana in rešena narodnostna vprašanja, toda vedno laglja je sprava mej mirnima sosedoma, nego poravnava mej razljučenima strankama.

Kakor pa povsod v kulturnih državah in onih, ki hočejo biti kulturne, politične stranke izumirajo ter se porajajo in razvijajo razne soc. stranke z mnogovrstnimi programi, isto opazamo tudi v Avstriji. To ravno pa nas veseli, ki poleg narodnih zahtev vspešno postavljamo na dnevni red časa primerne socialne prenosne v smislu in duhu večne

božje resnice in pravice: Vsakemu s svoje! Ne vsakemu enako, kakor sanjajo rudeči socialisti, temveč, kakor nas uči nebeški Odrešenik: Pomagajte eden drugemu, in vsem bode pomagano!

In kdo je sedaj največji revež? Naš mali o ratar, ki ga drobita težka mlinska kamena velikega mejnarodnega kapitalizma in rastoče organizacije brezdomovinskega proletarijata. V to pogubno žrelo pa pada tudi obrtnik, ker mu velika industrija s pomočjo stroja odjemale rdečo delo.

Ta zavest, ne več slutnja, se je vila kot rudeča nit po vsej razpravi o novih vodnih cestah. Gotovo je, tega nihče ni mogel ovreči, da bodo nova železnična zveza do Trsta in nameravane vodne ceste v prvi vrsti in najvišji meri podpirale in pospeševale veliko industrijo in trgovino, to je, veliki kapital, in da bode poljedelstvo imelo upravn neznamen dobiček ali celo škodo. Zagovorniki indusrijskih teženj in neomejene svetovne konkurence so se najtopleje ogrevali za velikanska nova podjetja, a na drugi strani so se oglašali zastopniki poljedelskih koristij. Kmet, agrarec proti industriji in velikemu trgovcu! To je bila podoba v zbornici zadnje dni. Milijarda je na razpolago, milijoni se bodo kar usipali v naročje, fige in dateljne bodo v bodoče na suhih plotovih in ograjah obirali potniki in berači. Avstrija bode še raj, koder se mirno družita jagnje in volk, lisica in pišče, kragulj in vrabec. Tako nekako nam je sinoči dr. Kaizl v svojem govoru slikal bodočnost. „Plaudite amici!“

Kdo bi se tega ne veselil, kdo ne želel boljših časov svoji ožji in širši domovini! Kaj pa, če je to le prevara, le „godba bodočnosti“, ki se konča z mačkino tožbo in glavobolom, kakor l. 1873? Mi nismo sovražniki ne podedovanih, ne pošteno pridobljenih, ampak narejenih milijonov. A ravno ti utegnejo, tega se bojimo, s privlačno silo izarkati Avstriji zadnje moči, a jej pustiti ogromne dolge in blatne kanale.

Liberalna koalicija?

Drugo dejstvo, ki se je ustalilo po parlamentarni povodnji zadnjih štirih let, je na

obzoru oblatica liberalne koalicije. Mladočehi in skoraj vsi liberalni Nemci so tvorili jedro večine, ki je v enem mesecu pri zeleni mizi osnovala vodotoke v severnih deželah. Spomnila se je tudi Poljakov v zbornici in jim obljubila vodotok od Odra dalje po galiških planjavah. Po teh vodotokih upajo liberalci raznih narodnih barv dobiti novih, čilih močij in snovij za renesanso, pomlajenje in poživljenje sključenega in hromega starca, ki slihi na ime doktrinarnega, židovskega liberalizma. »N. Fr. Pr.« že šteje težake, ki hočejo graditi babilonski stolp kot pritanaj za svoje izvoljence. To je zopet dokaz, da je mnogim zgodovina zapečata knjiga. Verski in gospodarski liberalizem je danes zrel za zgodovinski muzej in nobena umetnost mu ne podaljša življenja. To naj bi pomislili oni, ki tudi v imenu slovenskega naroda državno policijo kličejo na pomoč proti »klerikalizmu«.

Ali ni smešno, s topovi streljati na strašila za vrabce? Ali ni otročje, vladi očitati, da redi »klerikalnega zmaja«? Ali nam dogodki še niso odprli oči, ali nas še niso spametovale krilate besede na Slovenskem, da gotovi krogi enako ljubijo in sovražijo »liberalne bike in klerikalne krave«? Da, narod je zgubljen, ako išče pomoči pri svojih smrtnih sovražnikih, in ne v svoji lastni moči in samobrambi! Sapienti sat!

Prazne pa so sanje, da bi se v Avstriji obnovila doba Kollerjev in Vestenekov, Šmerlingov in Bachov. Mladočeskim poslanecem prisojamo več treznosti in realne politike, nego da bi se proti svojemu narodu zvezali z junaki, ki nosijo pruske čelade ali pa v kanalih iščejo biserov.

Tretje branje.

Danes je zbornica v tretjem branju odobrila sklepe glede železnic in vodnih cest. Na predlog dr. Lemischa se je o vodnih cestah glasovalo po imenih. Zakon je bil vsprejet s 198 glasovi proti 46. Glasovanju so se odtegnili mnogi agrarci in tudi nekateri slovenski katoliško narodni poslanci, ki so še v drugem branju glasovali za predlogo. Tega pa niso sterili iz nasprotja

do mladočeskkih poslancev, ampak zato, ker je zbornica v drugem branju z ogromno večino odklonila predlog, da se melioracijski zaklad, torej podpore za vodovode, uravnave rek itd. zviša na 4 milijone. To bodi odgovor »Narodovemu« poročevalcu, ki s prstom kaže na slovenske »klerikalce«. Vlada sama je obljubila zvišati državni prispevek na štiri milijone, poročevalce dr. Menger se ni protivil temu predlogu, a kot en mož so mladočeski poslanci proti glasovali. Severne dežele dode kar 75 milijonov samo za uravnave rek, dalje bodo tudi še deležni melioracijskega zaklada. Ali bodemo na Slovenskem s kurjim perjem mašili jezove in z Moze-sovo palico na Krasu odpirali studence!?

Politika in kapitalizem.

Vlada in parlament se borita za nove zakone, razne stranke se med seboj kosajo, a zadaj tiči eden, ki ne spada niti k ljudstvu niti k vladi, ki pa obema gospoduje: veliki kapital. Liberalne stranke, v svesti si, da je veliki kapital v židovskih rokah in je torej večja odvisnost države od njega jamstvo za večji liberalizem, skušajo državo vedno bolj izročiti temu kapitalu.

Prejšnji teden je dr. Lecher v zbornici odkril skrite namene tega hinavskega delovanja. Obstrukcijo so podpirali liberalci, da vlada ni dobila potrjenja za proračun in za izredne stroške. Burno so zahtevali večje izdatke in prejšnje vlade silili v nove stroške, a za pokritje teh stroškov niso hoteli glasovati. Vlada je bila torej prisiljena, da je delovala s § 14. Liberalci so pa že takrat napovedali, da vlada s § 14 nikjer ne bo dobila denarja.

In res: Iz finančnega ministerstva so razposlali može, da naj iščejo v krogih visoke finance posojil za državo. A ti so povsod našli — zaprte žepe. Nihče ni hotel dati denarnih sredstev, in vlada je morala preklicati jezikovne naredbe. Tako so liberalci v zvezi z judovskim kapitalom prisilili vlado, da je nastopila zopet Slovanom sovražno in velenemstvu prijazno politiko.

Ta način se je liberalcem vrlo dobro obnesel v neizmerno škodo cele države. In

LISTEK.

„Štrajk“.

Slika iz naših dnij. Spisal Anton Kopač.

(Dalje.)

Pri Marinu so ga pozdravili s krikom in hrupom; toda vsemu temu, na videz brezskrbnemu veselju se je poznalo na prvi hip, da je prisiljeno in nenaravno.

»Kaj praviš Perotnik, — to bodo gledali! Udarili smo jih v obraz, da bodo čutili...«

Malemu, suhemu delavcu, ki je izgovoril te besede, zdelo se je na skrivnem še med govorjenjem, da zadene morda ta »udarec v obraz« še veliko hujše njega samega in njegove tovariše. Zabavljanje in pogumno sklepanje novih načrtov ni hotelo priti nikakor v gladek tir. Vsem so bili jeziki nekako težki in neokretni.

»Kakšne bodo posledice?«

To se je prašal zase vsakdo, a nihče ni mogel določno odgovoriti.

»Ali nas bodo prosili, da se vrnemo? Ali bodo dobili novih delavcev? Kje jih bodo vzeli?«

Vspodbujali so drug drugega s pogum-

nimi, samozavestnimi besedami, da bi s tem udušili v samem sebi bojazen in — kesanje, ki se je začelo takoj po storjenem koraku vzbujati v večini štrajkujočih delavcev.

»A če nas ne prosijo, če nas ne pozovejo, — kaj potem?«

Na to vprašanje so se bali odgovarjati in nihče izmed njih se doslej še ni osvestil, da bi ga glasno izgovoril.

Perotnik je vse to videl in razumel in čutil je, kako z vsakim trenutkom raste njegova odgovornost. »Nazaj nikakor ne, — nazaj ni mogoče! Torej dalje, — kamorkoli.«

Lagal je samemu sebi. Morda je gledal še jasneje kakor drugi vse posledice pred seboj, — toda tajil jih je, zapiral oči, ker se je bal sramote in očitanj, če bi ostal na pol poti ali se celo vrnil. Zdelo se mu je, da je zašel predaleč in da bi se rajši pogreznil v zemljo, kakor da bi odnehal in utihnil zdaj, ko so vsi pogledi uprti nanj, — na rešitelja in vodnika.

»Ne bojte se, tovariši! Samo ne premissljevati in obupavati! Nečem vam zakrivati, da nam bo šlo par dnij trdo, ali ukloniti se ne smemo, če hočemo doseči kaj drugega, kakor sramoto in zasmeh. Da le prestanemo ta kratki čas pričakovanja in

negotovosti, — plačilo ne izostane in videli bote, da naposled zmagamo. Kaj pa nas čaka, če pademo na kolena in prosimo milosti, tega vam ni treba praviti. Prizanašali nam ne bodo. Zato bodite trdni in vztrajajte! Okleniti se moramo še tesneje drug drugega; nihče ne sme omahovati; kdor bi se odločil od svojih tovarišev, tega prezirajte in zaničujte, — ta ni vreden, da bi se godilo njemu in njegovim otrokom kdaj boljše, kakor se nam godi zdaj!«

Govoril ni s tistim vznosenim, ognjevitim glasom, kakor takrat, ko je pričel prvičkrat vspejati v upor, — in tudi vsprejete niso bile njegove besede s takim kipečim navdušenjem, kakor navadno.

Na vsa srca je leglo nekaj težkega, neprijetnega, česar se nihče tudi s prisiljeno brezskrbnostjo ni mogel osvoboditi.

Pretekli so trije dnevi, — in štirje; prešel je teden. Po vasi je bilo tiho. Može so sedeli doma s temnimi obrazi in stisnjenimi ustni. Povsod so govorili malo in še to z nezadovoljnim, srditim, hreščočim glasom, kakor bi se vsaka beseda le siloma iztisnila iz grla. Drugod so se pripravili, kričali in preklinjali. Žene so tožile in jokale, otroci

so posedali po kotih in gledali začudeno in boječe se očeta.

V soboto ni bilo denarja in dolg po prodajalnah se ni imel s čim plačati. Ubožnejši so prišli v nedeljo zjutraj od Marina s praznimi rokami, brez soli in kruha. Upati jim ni hotel niti za krajcar več in se izgovarjal, da so časi slabi in da mu gre že tako vse v izgubo.

Zvečer je ostala Zaletelova gostilna skoro prazna. Prišel je samo Dragar in nekaj drugih, ki med tednom niso opustili dela. Od štrajkujočih se ni prikazal nobeden, kakor da bi se bili domenili. Nihče izmed njih si ni upal pogledati drugemu v obraz, ker je vsakdo vedel, da bi zapazil na njem iste temne misli, kot jih ima sam. Sramovali so se in pričakovali željno kakoršnegakoli izida. Prepričani so bili vsi, da »tako ne more iti dalje« — in vsak zase je sklenil na tihem, da pojde delat, naj bo potem kakor hoče. Perotnik ni prišel mnogo na cesto in še takrat se mu je zdelo, kakor da se ga tovariši ogibljejo. Čutil je dobro, kaj se godi med njimi, in prišel je časih trenotek, da jih je zavidal. »Njim je lahko, a jaz ne morem nazaj. Zame so zaprta vsa pota...«

(Konec prih.)

sedaj love Körberja na isti način. Tudi ta kabinet naj se ali uda popolnoma vsenemškim težnjam, ali pa naj se tudi on prisili, da se zateče k velikemu kapitalu po pomoč, da ga tam izuče, kako slaboten in zapuščen je avstrijski minister, ako mu odpovedó svojo pomoč vsemogočni milijonarji.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. junija.

Jugoslovanska parlamentarna komisija.

Pred nekaj dnevi smo posneli po dunajskih listih, da je imela parlamentarna komisija »Slovanskega centra« in »Slov. hrvatskega kluba« svojo prvo sejo. Gosp. vitez Berks sedaj izjavlja v dunajskem »Vaterlandu«, da o kaki prvi seji te skupine ne more biti govora. Razgovor je bil popolno prost in se ga je udeležilo le pet izmed naštetih devetih zastopnikov. Glede stališča napram proračunskemu provizoriju se je le to naglašalo, da se mora o tem prej posvetovati in sklepati »Slovanski centrom«. Torej pa tudi ni res, da bi bil vitez Berks določen za progovornika. — Sedaj se poroča, da bo v ime »Slov. središča« oddal izjavo posl. Barwinski.

Proračunski odsek

dunajske poslanske zbornice se peča jutri zvečer mej drugim še s sledečimi zadevami, o katerih se trdi, da jih reši parlament še v tej sesijski dobi: zakonski načrt glede oprostite pristojbin za posojilo, ki se najame v svrhu povzdige deželne kulture na Kranjskem; zakonski načrt glede uravnave plač in pokojnin bogoslovnih profesorjev; glede preosnove službenih razmer v državni službi se nahajajočih uradnih živinozdravnikov; konečno zakonski načrt o uravnavi pokojninskih razmer katoliških duhovnikov na občekoristnih zavodih.

Kvota.

Na dnevni red prihodnje seje poslanske zbornice, ki se vrši danes zvečer, je postavil predsednik in sicer neki brez ugovora od kate-rekoli strani, dosedaj še vedno nerešeno raz-pravo o kvotnem vprašanju. To se je zgo-dilo na odločno željo min. predsednika, ki je to misel zastopal tudi v konferenci klubovih načelnikov. V tej konferenci se je so-glasno sklenilo, da se predloga brez debate odkaže odseku. Govori se tudi, da bo pred-loga v prvem branju rešena še v tej dobi. Ta sklep klubovih načelnikov je pač dokaz, da stranke mislijo na redno parlamentarno delo.

Praktični socijalni kurz v Inomostu.

V dneh od 23. do 25. julija se vrši letos v Inomostu praktični socijalni kurz, na katerem se bodo razpravljala naslednja dnevna vprašanja: R. Sand: poljedel-ske zadruge, poslanec dr. Schöpfer: agrarno-pravni nameni in razdoločevanje zem-ljišč, o zavarovalništvu, posebe o živ-ljenjskem zavarovanju bo poročal posl. dr. Gessmann, o zadružni organiza-ciji producentov bo govoril posl. dr. Weisskirchner; krščanske strokovne delavske zveze bo obdelaval znani organi-zator Schirmer iz Monakovega. Kot povsem nova točka bo na dnevnem redu »vzgoja delavske mladeži«, o kateri je prevzel referat švicarski delavski vodja dr. Beck. O namelih socijalne demokracije in dolž-nostih krščanske socijalne politike bo go-voril dunajski delavski voditelj Kunschak. Slednjič je naznanjen še jeden referat vse-učiliškega profesorja dr. Schindlerja. — Skoro vsa zborovanja se vrše v dvorani Leonine.

Južno-tirolsko avtonomitsko vprašanje

se je v zadnjih dneh zopet znatno oddaljilo od svoje rešitve. Ministerski predsednik Körber je morda le uvidel, kam merijo nameni italijanskih poslancev. Poslanci Malfatti, Lenassi in Hortis so bili namreč, kot smo že omenili, v petek pri ministerskem predsedniku ter zahtevali določnega odgovora v za-devi rešitve avtonomitskega vprašanja, a so izvedeli, da vlada ni naklonjena zahtevam laških poslancev. Dr. Körber ni oddal nika-kega določnega odgovora ter je izjavil, da treba v tem oziru še mnogih študij. Kaj-

pada bo zapretela delegacija južnih Tirol zo-pet z brezobzirno obstrukcijo.

Krečansko vprašanje.

V soboto je nadkomisar princ Jurij otvoril novo zasedanje krečanske skupščine. V svojem nagovoru je omenjal princ Jurij, da pozna želje dežele in jih je tudi nazna-nil velesilam, a je prejel tak odgovor, da ve-čina prebivalcev z njim ne more biti zado-voljna. Za tem je pa zastopnik mesta Kan-dije Michlidakis predložil predlog, v kate-rem zahteva, naj se izrazi velesilam zahvala za osvoboditev iz turške nadoblasti, in zje-dini Kreta z Grčkim. Zoper ta predlog so glasno ugovarjali mohamedovski zastopniki in siloma zahtevali od starostnega predse-dnika, naj zaključi sejo.

Angleški poraz v Južni Afriki,

o katerem je na kratko sporočil lord Ki-tchener, je grozno razburil londonske kroge. Razburjenje je tem večje, ker angleški ge-neralissimus še sedaj ni poslal podrobnejega poročila o bitki proti Delareyu, in ker se splošno sodi, da je cenzura v Kapstadtu čr-tala lep kos prve brzojavke. Pred vojnim uradom v Londonu so se v soboto in včeraj pojavljali jednaki prizori kakor tedaj, ko so pričetkom vojske došli v London prvi iz-kazi o angleških izgubah. In vse to se godi v dobi, ko trdi oficijelna Anglija, da bur-skih čet ni treba več vpoštevati. Kaj neki pravi k temu Chamberlain?

Dopisi.

Iz Žalca, 2. junija 1901. Dne 6. junija t. l., to je na Telovo, popoldne ob 3. uri, priredijo žalski rodoljubi veliko vrtno vese-lico v restavraciji Sim Kukca v korist »Družbi sv. Cirila in Metoda«.

Blagi namen, pravo človeko- in brato-ljubje, katero goji ta naša šolska družba, moralo bi nagniti vsakega rodoljuba, da po svoji moči podpira vzgojo naše mladine, ki je kri naše krvi, da pomaga vzgajati našo nado, našo bodočnost, posebno ob periferiji naše domovine, kjer pljuskuje valovi tuje sile in jemljejo vedno več našincev.

Če bi vsaj vsaki svoje vere in moral-nosti se zavedajoči Slovenec storil v tem oziru svojo dolžnost, ne bi se šopiril nemški »šulverein« tako razkošno na naši zemlji, za katero so prelivali naši pradedi svojo srčno kri, braneč jo proti nevernemu mo-hamedanu in drugim napadalcem.

Ker pa smo mi brezbrizni in do skraj-nosti malomarni, je mogoče, da napravljajo naši veri in narodu sovražni ljudje svoje šole na naši zemlji, katere pa potem pre-vzamejo dežele, da se tako naša mladina za naše domovje v njih vzgojuje v tujem duhu. Ni li to žalostno in za nas Slovence do skrajnosti škodljivo?

Toda dalje tako ne sme iti, mi moramo odpreti oči, da vidimo, kaj dela sovražnik. Vsak rodoljub naj dela po svoji moči, da se okrepí naša prekoristna šolska družba sv. Cirila in Metoda. Tukaj naj nam bo-dejo v izgled drugi narodi, ki žrtvujejo vse svoje duševne in gmotne moči za vzgojo svoje mladine. Saj tudi nema žival dela za svojo mladež. Bodimo složni, bodimo vsaj na tem polju edini! Pomagajmo s svojimi prispevki, da bo naša vrla družba močna in veljavna; vzgajala nam bo mladino v pravem verskonarodnem duhu, da dobimo v naših potomcih ne Janičarjev, nego prebu-jeno ljudstvo, ki se ne bode ustrašilo vsake tuje sape! Ivan Kač.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. junija.

Sanje dr. Tavčarja. Dr. Tavčar je govoril v soboto v državnem zboru, a le kratko, ker je rekel, da je »unwohl«. Izjavil je, da bo sicer glasoval za proračunski provizorij, a s tem neče nikakor izreči vladi zaupanja, ker nastopa »s sovraštvom proti najpravičnejšim zahtevam ljudstva«. »Mi se pa tudi zaradi tega ne moremo navdušiti za vlado, ker med Slovenci najklerikalnejši tok očitno podpira, ker vse dela, da bi pokazala ljudstvu, da ji je prijetno, ako se v sloven-skem ljudstvu snuje najreakcionarnejši tok. Proti temu toku se bomo borili z vsemi si-lami, ker ne stojimo na stališču, na kate-rem so stale večinoma doslej slovanske stranke, da je namreč isto biti Slovan in

biti klerikalec. Mi sanjamo o veliki slovansko-liberalni stranki, ki se naj nekoč osnuje v tej zbor-nici. To so danes še sanje, a ta stranka bo nastala, ker mora med Slovani zmagati prepričanje, da se Avstrija ne more vladati niti nemško niti slo-vansko, ampak da se mora, če naj ob-stoji, vladati svobodomiselnó.« Mi k tem besedam pristavljamo sledeče: Vimenu ljudstva dr. Tavčar ne more govoriti, ker je sam zastopnik protiljudske politike in se ima za svojo izvolitev zahvaliti uradništvu in nemštvu. Kranjske vlade nihče ne more dolžiti, da je »klerikalna«, ker ravno vlada drži pri nas liberalizem in ga podpira. Od šolstva do gospodarstva — povsod vlada podpira liberalstvo — in v tem oziru je njena politika protiljudska, ne pa v onem, o katerem je govoril dr. Tavčar. Sanje dr. Tavčarjeve o novi liberalni stranki med Slo-vani pa morajo pač vsem slovanskim stran-kam pokazati razdiravni značaj Tavčarjeve politike. Dr. Tavčar hoče, da bi se vsi Slovani med seboj ruvali v oni ljuti borbi, katera je pri nas obe narodni stranki tako oslabila, da vlada z Nemci neomejeno odločuje. Liberalna nemška stranka je propadla, ker je liberalizem se preživil in ga je ljudstvo porazilo. Če bi se osnovala taka slovansko liberalna stranka, padli bi Slovani sedaj na ono stališče, katero so Nemci že zdavnaj premagali. Dr. Tavčar naj le »sanja«. Upamo, da ga bodo slovanski poslanci na Dunaju vzbudili iz teh sanj, da bo videl, kako je svet v resnici ves drugačen, nego si ga on predstavlja v svoji liberalizma pre-napojeni glavi.

Osebnosti. Kanonikom lavantinskega kapitelja je imenovan dvorni kapelan veleč. g. Jožef Majcen. — Provizorjem v Gorenji Polskavi je ime-novan č. g. J. Sigl. — Stolnim kaplanom v Mariboru je imenovan č. g. Fr. Bohak. — Tajnik posojilnice v Žalcu Miško Reich-er je imenov. tajn. posoj. v Radovljici. Do-sedanji tajnik posojilnice v Radovljici gosp. Anton Vedlin je dobil službo pri novo-ustanovljeni mestni hranilnici v Kamniku. — Pravni praktikant pri okrajnem sodišču v Celju g. Rudolf Potočnik je imenovan avskultantom. — V Gradcu je umrl upo-kojeni vseučiliški knjižničar g. dr. A. R. Müller.

Pogreb + g. Pavline Pajkove.

Včeraj zvečer so položili k večnemu počitku jedno najodličnejših in najdelavnejših slo-venskih domorodkinj, gospo Pavlino Pajkovo. Pogreba so se pred krsto udeležili hvaležni Marijaniški gojenci, mej pogrebci pa smo opazili zastopnike raznih slovenskih listov, katerim je bila pokojnica vrla sotrud-nica, dalje deželnega šolskega nadzornika Končnika, dvorna svetnika gg. Šumana in Lubece, ravnatelje tukajšnjih srednjih šol, zastopnike učiteljskega društva in dolgo vrsto dijaštva. Pevsko društvo »Ljubljana« je pokojnici zapelo ginljive pesmi v slovo. Naj počiva v miru blaga slo-venska žena Pajkova, njen spomin pa naj mej Slovenci živi!

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa v Zagorju ob Savi je priredila 2. junija romanje na Brezje. Vdeležencev je bilo čez dve sto.

Razpisana je župnija v Gor. Polskavi. Rok za ulaganje prošenj do 9. julija.

G. Borštnik v Barkovljah. Dne 6. t. m. priredila člana hrvatskega deželnega gledališča v Zagrebu g. Ign. Borštnik in g. Ljerko pl. Šramova dramatično predstavo v Barkovljanskem »Narodnem domu«.

Cesar Franc Jožefov most v Škofji Loki ima sedaj betonirane hodnike in na novo pobarvano ograjo.

Zopet velikansk požar v Trstu. V petek ob 10. uri in nekaj minut je začelo goreti blizu kolodvora Sv. Andreja. Ondi stoječa velikanska skladišča lesnih tvrdk Lavrič, Marko, Stagni, ki so bila polna lesa, so skoro popolnoma pogorela. Škoda velikanska.

Vsprejem v domobransko kadetno šolo. Pričetkom šolskega leta 1901/1902 se vsprejme v dunajsko domobransko kadetno šolo kakih 150 gojencev v prvi letnik, v drugi letnik pa le toliko, kolikor bo izpraz-njenih prostorov. V tretji letnik se gojenci splot ne bodo sprejemali. V prvi letnik mo-

rejo biti sprejeti gojenci od 15. do 18., v drugi pa od 16. do 19. leta in se zahteva v razpisu za prvi letnik dovršeni peti, za drugi dovršeni šesti gimnazijski ali realčni razred. Prošnje za vsprejem so vlagati do 15. julija na poveljstvo domobranske ka-detne šole na Dunaju. Natančnejši pogoji so razvidni iz tozadavnega razpisa dež. vlade kranjske v ljubljanskem uradnem listu šte-vilka 97.

Monakovski Nemci so dali za nemško šolo v Šoštanju znaten dar. »Schul-verein« se jim je zahvalil.

Klanec pri Krennerjevi tovarni v Škofji Loki se je popolnoma zravnal. Na jedni strani delajo tudi zidano škarpo na drugi pa ustavljajo kolice.

Gorenjski vlak je v Radovljici po-vozil nekemu agentu prste na negah.

Iz Črnega vrha se nam piše: Na binkoštno nedeljo zjutraj je umrl Janez Klavžar, posestnik v Grižah. V soboto je bil še pri »Šmarnicah«, domov prišedši pa je tako oslabil, da so mu morali takoj po duhovnika. Prejemši sv. popotnico pa je po-polnoma oslabil in v nedeljo zjutraj je bil rešen bolečin. Ranjki je bil skrben oče svojih otrok, uzoren gospodar, odločen katoliški somišljenik, ter mož stare korenine, kakoršnih je vedno manj mej nami. Bodi mu blag spomin! — Neko človeče se silno trudi, da pokazi svojo pravo pisavo, s katero potem piše poštenim ljudem brez imena pisma. Taka pisma so seveda silno liberalno pisana. Napake, katere ima sam, podtika jih tudi drugim poštenim ljudem. Naj se le varuje »možica«, da nekega lepega dne ne najdemo njegovo »pisarno«, kajti potem bo presene-čenje veliko.

Ljubljanske novice. Domobransko vojaštvo inspiciirat bode prišel pojutrišnjem v Ljubljano fem. Schmidt. — Cirkus Barnum in Bailey trdi v graških listih, da je dobil v Ljubljani do-hodka 70.000 K. Menda je pa svota dohodka višja! V Mariboru je cirkus obiskalo okolu 20.000 ljudi. — V Ameriko je v mesecu maju odpeljalo se z ljubljanskega južnega kolodvora 338 oseb. — Tatvina. V stanovanje gospe Marije Regali v Florijanskih ulicah se je priplazil tat, ki je ukradl gospej Regali zlato uro v vrednosti 70 kron. Poli-cija je tatu za petami. — Napit prodajalec sladoleda. Prodajalec sladoleda Jožef Jerussi se je tako napil, da ga je mo-rala policija aretovati z vozom vred. Noge Jerussijeve so bile tako slabe, da se je bilo bati, da se z vozom prebrne po cesti. — Žensko, v sumu da je možki, so ljudje prijeli v soboto na Poljanski cesti. Spustili so jo še-le, ko je prišel blizu straž-nik in jo spoznal kot posestnico in krama-rico iz Št. Vida na Dolenjskem. Svoj čas je to posestnico z istim sumom aretoval stražnik Grošelj. — Zgubila je Marija Kopač 20 K, Ivana Breskvar črno denarnico s 5 kronami. — Tepež je nastal včeraj v gostilni pri Seidelnu v Šiški mej vojak in civilisti. Kle-par Jenko je težko ranjen z bajonetom v nogo in prepeljan v bolnico. — Hud člo-vek. Jožef Prizdig je včeraj zaspal ob bregu Ljubljance na Krakovskem nasipu. Franc Zagore ga je hotel vzdramiti, pa Prizdig se je spustil vanj in Zagorec bi se bila huda godila, da ni prišel stražnik in Prizdiga are-toval.

Samomor. V četrtek proti jutru se je vrgel pri Muši na Goriškem neki Franc Alt iz Koprive v Furlaniji pod vlak št. 1011, vozeč iz Kormina proti Gorici. Ostal je takoj mrtev in strašno razmesarjen.

O ameriških Slovencih. V Jolietu je padel 22letni Jože Mihelčič po domače Štravs z mostu, ki veže Jackson in Bidge cesto v kanal, kjer je neopažen utonil. Trupla niso mogli dobiti štiri dni. Mihelčič je doma iz vasi Coklavce, fare Semič na Kranjskem. — V Jolietu se letos zida okolu 300 novih hiš, mej temi več slovenskih. Pred desetimi leti je bilo v Jolietu le 24 slovenskih gospodarjev, ki so imeli svoje hiše, sedaj je ondi že 200 slovenskih go-spodarjev hišnih posestnikov. — Desetletnico ustanovljenja slovenske fare v Jolietu bodo praznovali 30. junija. Slavnost bo otvoril škof Jakob Trobec ter bode ob jednem delil tudi zakrament sv. birme ter bode blago-slovil dvoje bander najmlajših ondotnih slo-venskih društev mladeniškega društva sv.

Alojzija in dekleške družbe Marijinih otrok. — Prva slovenska šolska razstava v Ameriki se bo otvorila v Jolietu 1. julija v dvorani slovenske šole. Izpostavljeni bodo dela slovenskih šolarjev in šolaric. — Slovenske žene in dekleta v Jolietu so ustanovile novo katol. žensko društvo. — Dne 3. julija bodo jolietški Slovenci priredili v jolietškem opernem gledališču slavnostno predstavo s koncertom, pri katerem bode sodeloval slovenski cerkveni pevski zbor, moški zbor bivšega pevskega društva »Slavec« in zbor šolskih otrok. Slavnostni govor bode govoril č. gosp. F. H. Bajec. — Kolesarsko dirko priredi 4. julija jolietško slovensko kolesarsko društvo »Ilirija«. — Nek ameriški milijonar je za slovensko cerkev v Pittsburgu č. g. župniku Krajaču podaril nove krasne orglje. — Slovenci v Pittsburgu so si ustanovili pevsko društvo.

P. Abel mej častniki Husarski častniški kor v Beljaku je povabil k obedu P. Abela, ko je zaključil svoje pridige v Beljaku. P. Abel se je prijaznemu povabilu odzval.

Meteor. mesečno poročilo. Minoli mesec veliki traven je bil topel in dosti moker. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 11°, ob dveh popoldne 19°, ob devetih zvečer 14°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 14^o7', za 0^o8' nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dajo 735,2 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 0,8 mm pod normalom. Mokrih dni bilo je 14, vsega vkup padlo je 76,5 mm dežja. — Ozračje je bilo v prvi polovici meseca precej nemirno, a v drugi zelo mirno.

Črešnje. V sredo so prodali na Goriskem trgu 400 kvint. črešenj po 18 K kv. in 300 kv. po 56 v. V četrtek pa so prodali 800 kv. drobnih črešenj po 12 v., a 900 kv. debelejših črešenj po 22 v.

Žrebanje državnih srečk l. 1864. Pri s'botnem žrebanju je dobila prvi dobiček 300.000 K vrsta 3531, št. 99, 40.000 K vrsta 476 — 13, 20.000 K vrsta 3473 — 71, po 10.000 K vrsti oziroma številki: 2158 — 88 in 3545 — 67, po 4000 K 297 — 88 in 2751 — 64.

Informacije o rumunskih trgovcih. Kraljevi rumunski konzulat v Trstu poroča tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici, da je kraljevo rumunsko ministerstvo naročilo rumunskim trgovskim zbornicam, da imajo vsakemu, ki popraša, dati pojasnila (v nemškem in francoskem jeziku) glede razmer trgovcev v njih okrajih. Kdor želi torej informacije o rumunskih trgovcih, naj popraša trgovsko zbornico dotičnega okrožja. Na Rumunskem so trgovske zbornice v Bukarešti, Braili, Galaču, Jassy, Krajovi, Pitesti, Ploesti, Focsani, Botosani in Konstanci.

Slepariji s pismeni znamkami so prišli na sled v Varšavi. Odkrili so ondi tovarno, v kateri so se že rabljene pismene znamke predelavale v nove. Aretovanih je več oseb, ki so take znamke spravljale v promet.

Kudelik, slavni češki virtuoz na goslih je dne 1. t. m. igral pred angleškim kraljem in kraljico.

Svojo mater umoril je v bližini Budjevic 25letni dninar Votava, ker mati ni dovolila, da bi se oženil z nekim 20letnim dekletom, ki je bila na jako slabem glasu. Votava je svoji materi zadal 103 rani. Morilca so že dobili v pest.

Veseli dogodek v Italiji. Italijanska kraljica Helena je v svojem 29. letu dobila v soboto dopoldne ob 9. uri prvorojenko, ki dobi pri krstu imeni Jolanda Margareta. Novorojena princezinja tehta 3,7 kg, ima višnjeve oči in menda belorumene lase. Po vsej Italiji, posebno pa v Rimu, je prebivalstvo zbog tega dogodka veselo navdušeno, posebno še radi tega, ker je princezinja prvi novorojenec savojске hiše, ki je rojen v Rimu. Javna in tudi zasebna poslopja so v zastavah, na Kaptolu je zvonilo, posadke na utrdbah so pa oddale 20 streliv. Ko je v zbornici min. predsednik poslance obvestil o tem dogodku in predsednik jih povabil, naj izvolijo odsek, ki naj častita kralju, so zaklicali poslanci: »Mi vsi gremo tje!« V soboto zvečer je bilo mesto v raznih delih čarobno razsvetljeno razna društva so priredila bakljade. Kralj je pomilostil veliko vrsto kaznjencev. Ko je zdravnik dr. Morrisani izročil kralju novorojenko, je dostavil, da dečki še slede.

Porod ruske carice. Zdi se, da je prišel čas »visokih« porodov. Na vseh koncih in krajih pričakujejo sedaj novorojenih princev. Iz Petrograda brzojavljajo, da okolo polovice t. m. porodi ruska carica četrtega otroka.

Proti Wolfvcem. Vse obmejne oblasti na saški meji so dobile nalog iz Draždan, da o priliki »Volkstagov«, ki se bodo vršili po leti v obmejnih nemških krajih na Češkem, preprečijo prehod čez mejo večjim družbam, ki bi se podajale čez mejo demonstrirati proti Avstriji.

Dar milijonarja Češki umetnik na goslih Jan. Kubelik dosegal sedaj velikanske vspehe na Angleškem. Milijonar Palmer je bil ob njegovem sviranju tako prevzet, da je Kubeliku daroval Stradivarijeve gosli v vrednosti 50.000 frankov.

Iznajditelj Auerjeve luči odlikovan. Iznajditelj Auerjeve luči dr. Karol vitez Auer Welsbach je povišan v barona.

Obešen morilec. Iz Oseka se brzojavlja, da je bil danes zjutraj obešen morilec Marko Radič, ki je umoril ječarja in vso njegovo rodovino.

Otrok zločinec. Na Dunaju je 3letni sinček brivca Nikolaja Schmidta dobil kruh s surovim maslom, katerega mu je hotel njegov tovariš, star okolu petih let, iztrgati iz rok. Ker mali Schmidt kruha ni hotel izpustiti, potegnil je petletni njegov tovariš iz žepa nož in ga Schmidtu zasadil v trebuh, iz katerega so v hipu iz široke rane pogledala črva. Težko ranjenega dečka Schmidta so prepeljali v bolnico, malega napadalca pa se niso mogli dobiti v roke, ker je po storjenem dejanju pobegnil.

Potrpežljivost pri telefonu. Na Dunaju je bil minoli četrtek častnik Rares obsojen na 200 kron globe, ker je v telefonu, ki mu ni dosti hitro napravil zahteve vane zveze, stresal z neprijaznimi izrazi svojo jezo. Telefonski uslužbenci so trdili, da smatrajo Raresove psovke v telefon naslovljene na njih naslov, Rares pa je zagotavljal, da psovke niso bile namenjene telefonskim uslužbencem, a pomagalo mu ni nič. V pouk, da se mora pri telefonu biti potrpežljiv, je bil obsojen na 200 kron globe.

Uničeno mesto. Mesto Esagarassa na Španskem je povodenj popolnoma uničila. Več oseb je v vodi zgubilo življenje.

Rudnike zlata so našli v Mandžuriji. Dali so jim ime »Zlata Rusija«. Iz Rusije hité ljudje v dotični kraj z namenom, da se okoristijo pri novi najdbi.

Kmetijski nemiri v Gor. Italiji. V Gorenji Italiji je v provinci Bergamo ustanek kmetov. V raznih krajih so kmetje napadli hiše velikih posestnikov ter jih bombardirali s kamenjem. Orožništvo je bilo brez moči. Kmetje zahtevajo, naj se jim dajo ugodnejši zakupni pogoji.

Klofaču je izvrševalni odbor čeških narodnih delavcev z ozirom na njegovo afero s Farekom izrazil brezpogojno zaupanje.

Povsod anarhisti. Iz Schio na Laškem se poroča, da so ondi potegnili iz kanala nekega moža, ki je imel široko rano na vratu. Pri zaslišanju je povedal, da se zove J. Porzan, da je mehanik in anarhist, star 20 let, in da se je hotel usmrtiti, ker ni mogel izvršiti atentata na nemškega cesarja. On je bil določen za ta atentat. Porzan je povedal policiji imena anarhistov, ki so določeni, da umore laško kraljico Heleno, predsednika Loubeta, predsednika Švice (!) in ruskega carja. Pri Porzanu so dobili veljavne dokumente.

Napad na župnika. Iz Varšave se poroča, da sta v Przekowu dva fino napravljena gospoda napadla ondotnega župnika v stanovanju, ga zvezala in mu oropala 18.000 rubljev.

Sneg na mesecu. Iz New Yorka se poroča, da so iz observatorija Havard napravili fotografske slike meseca, ki kažejo na mesecu sneg.

Pred birmo umrla je v Wigstadtlu v Šleziji neka deklica iz soc-dem. rodbine, ki je križec, katerega ji je kupila botra, zmenjala za prstan in štiri krone.

O zadnjih trenutkih morilca Wanyeka se še poroča: Prišel je k Wanyeku duhovnik ter ga vprašal: »Kako se počutite, ljubi Wanyek?« Wanyek: »Meni je prav dobro!« Duhovnik: »Ali veste, kaj se bo z vami zgodilo?« Wanyek: »No, zadržnili mi bodo vrat«. Duhovnik: »In kaj bo potem?« Wanyek: »Potem pridem v zemljo«. Duhovnik: »In na to ne mislite, kaj se bo zgodilo z vašo dušo?« Wanyek: »To mi je egalno«. Duhovnik: »Vi ste človek, ki je zgubil vero«. Wanyek: »Kdor vero zopet dobi, ta dobi zopet v se nekaj poštenega«. Ker se ni hotel izpovedati, je duhovnik skoro odšel, a kmalu je prišel k Wanyeku sivolasi njegov oče, ki ga je tudi mej solzami ganen prosil, naj se izpove.

Kako napolnjujejo protestantski pastori cerkve. V protestantskih angleških cerkvah so pastori, ki vabijo vernike v cerkev s fonografskimi predstavami in kinematogramom. Te pastore pa je nadkrilil neki metodist v Jersey Sor Schotte (v Zjedinenih

državah) ki je naznanil v časopisih, da bo vsakemu, kdor pride v nedeljo v cerkev, dal 25 centimesov. Sedaj ima polno cerkev.

Italija in socijalno delo. Ministerski predsednik Zanardelli je v zbornici objubil da se ustanovi centralna delavska pisarna z delavskim svetništvom. Tudi razsodišča bode ustanovil.

Društvo gluhtonemih se nahaja v Berkeleyju v Kaliforniji. Člani se shajajo v »pogovore«, katere vodijo na svoj način.

Društva.

(Pevsko društvo »Kolo«) v Trstu naznanja vsem pevskim in drugim društvom, da se bode vršilo razvitje društvene zastave v nedeljo dne 21. julija t. l. pri sv. Jakobu. To naznanjamo, da bodo vedela druga bratska društva vrediti svoje zadeve z ozirom na udeležitev razviti. Podrobni program se objavi pravočasno. Ob enem se prosí slavna društva da nam do 20. junija naznanijo naslov pesmi, katero mislijo peti pri nastopanju.

Narodno gospodarstvo.

Pomen zadrug za kmetijstvo na Slovenskem.

(Narodno-gospodarska črtica.)

(Dalje.)

Kakšno nalogo imej zadruga?

Zadruga bodi središče, okrog katerega se vrtil vse mišljenje in delovanje kmetovalcev jednega večjega kraja ali okraja. Ona bodi posredovalnica, brez nadaljnih nepotrebnih in dragih prekupcev med producenti in konsumenti. Ona bodi navoditeljica, da se kmetovalci jednega obsežnega okraja poprimejo jedne ugajajoče panoge kmetijstva, katero naj vzorno in v velikem izvršujejo tako, da morejo veliko in lepih pridelkov postaviti v prodajo. Ona bodi vrhovni trgovec poljedelskih pridelkov jednega okraja na zunaj; pri njej naj se oglašajo tuji, pri njej naj se dobé garantirano poštene pridelki. Ona bodi skozi in skozi poštna, da si zadobi ime med trgovci in konsumenti, kot realna firma ugled; ona deluj tako, da jej bode obstanek takorekoč za stoletja osiguran. Dobiček, ki ga s svojim prodajanjem doseže, steka naj se v blagajnico vseh združnikov, ki zamorejo pri njej dobivati vedno pomoč in zaslombo.

Katere zadruge se nahajajo, kako delujejo in katere bi bile pri nas na Slovenskem najpripročljivejše, da nastanejo?

V kmetijstvu napredne dežele na pr. Nemčija, Francoska, Švica, Anglija ustanovile so prve svoje zadruge vže pred 50 in več leti; intenzivno delujejo pa še le zadnjih 20 let, odkar je spleh na polju kmetijstva nastalo veliko gibanje in mogočen napredek. Zadruge stavile so si v nalogo, da so na pr. v enem okraju povzdignile vinarstvo, v drugem živinorejo, v tretjem sadjarstvo, v četrtem mlekarstvo in sirarstvo itd., zato se nahajajo: vinarske, živinarske, mlekarke zadruge itd.

Ako delovanje teh zadrug prispejajo našim razmeram, tedaj bi rekli:

Na Gorenjskem osnujejo naj se živinarske zadruge, ki imajo namen povzdigniti živinorejo, da se v deželi leto za letom priredi več in lepše goveje živine; to živino imej se po določenih popisano in ako se tuji poljedelci, kupci ali mesarji in drugi v nakup oglašajo, da jim zadruge zamorejo postreči z lepim, poštenim blagom in to v velikem številu. Tako postopanje obudi zanimanje velikih trgovcev, obudi zanimanje vojaških oblastev, ki potrebujejo mnogo živine za aprovizacijo armade. Nadalje naj se osnujejo mlekarke in sirarske zadruge, ki imajo namen, mleko v tak pridelek spremeniti, da je bolj trpežen in da se ga lažje speča.

Na Dolenjskem bi imele vinarske zadruge lepo prihodnost in bi v tem lepem pokrajinam povzdignile blagostanje.

Z enakim uspehom postopale bi prašičje zadruge. Če se pomisli, koliko tisoč goldinarjev dobi bližnja Hrvaška vsako leto pri nas za nam prodane mlade prašičke, katere tukaj še le opitamo in kot take v prodajo izročimo; če se pomisli, da je pri nas v jeseni in po zimi bolj ali manj vsak gospodar v zadregi, komu in kako bode prodal svoje s težkim trudom opitane prašiče in ako upoštevamo, da se na Slovenskem vsako leto najmanj 200.000 prašičev opita, tedaj lahko preračunamo, kakšen hvaležen delokrog bi take prav osnovane prašičje zadruge imele!

Reja mladih prašičev naj bi se zvršila povsem na naših tleh in ne bi se nam bilo treba bati, da kupimo ali uvažamo na kugi čbolele prašiče.

Pa to niso edini pridelki, s katerimi razpolagamo. Znano je, da se na Belokranjskem nahaja živahna kupčija z jajci. Od nekdanj je pri nas znak pridne gospodinje na deželi, da redi več ali manj perutnine. Denar, ki ga iz tega dobiva, ima navadno za svoje potrebščine. V tej panogi kmetijstva bi se dalo pri nas na Slovenskem prav mnogo storiti. Zadruga, ki se s tem pečajo, bi mogle mnogo tisočakov prinašati deželi.

Jako uspešno bi delovale zadruge, katere bi se pečale z nakupovanjem žita in sicer pšenice, rži, ovsa, ječmena, ki bi nakupovale seno in slamo in te pridelke prodajale bodisi veletrgovcem, bodisi vojaškim oblastvom. (Konec pril.)

II. izkaz darov

za pogorelce v Gorenji vasi.

Njegovo Veličanstvo presv. cesar 2000 K, katere je blagovolil razdeliti visokorodni c. kr. okr. glavar dr. Michael Gstettenhofer. — Slavni dež. odbor 3000 K, katere je blagovolil razdeliti visokorodni g. dež. glavar Oton pl. Detela s poslancem P. Grasselli-jem. 24. maja še: župnik v pok. (W—er) 10 K. — 28. maja: Selca, Sušnik in dobrotniki 20 K, G. Pipan, učitelj, Poljane 2 K, Ozebek, Poljane 2 K, F. Urbanc, Ljubljana 30 K, Dunajčan 5 K. — 29. maja: župni uradi: Nova Oselca St. 82 K 49 h, Žabnica 48 K, Lučine 30 K, Železniki 110 K 78 h, Sveta Marjeta 25 K, župnik Primožič 10 K, župnik Zupan 6 K, Franc Eržen, župnik, Zali-log 41 K, Ivan Sakser, župnik, Hotederšica 68 K 20 h, Hudovernig, župnik, Lesce 41 K 20 h, Uredništvo »Slovenca« 84 K, Korbič, župnik, Železniki 7 K, župnija Dražgoše 44 K 20 h, Jamnik, župnik, Sorica 102 K 12 h. — 30. maja: Kamenšek, žiri 20 K, Jež Neža, žiri 40 K, Štalc, Fužina 12 K, Ocvik 6 K, Možina 2 K, Bardel 2 K 40 h, Neimenovan 20 h, Mezek, Čabrače 1 K, dobrotniki iz Volča 17 K, Kristofič, župnik, Kovor 10 K, Duhovnja Novake 22 K, Potočnik, župnik, Breznica 45 K, Uredništvo »Slovenca« 210 K 34 h, dekan Fr. Dolinar 76 K, Stazinski adm., Catež 10 K 60 h, župni urad Javorje 120 K. 31. maja: Vrhovšek, župnik 10 K, Ažman za faro Gorje 25 K, Bernard, Trebnje 10 K. Poleg tega raznovrstnega materiala mnogo živil ter obleke iz županij žiri, Oselica, Javorje, Poljane, Selške doline, Stare Loke, Skofje Loke, Žminca ter družih dobrotnikov. Vsakemu pojedinemu in vsem dobrotnikom skupaj: Bog poplačaj tisočero! — Pomožni odbor Gorenja Vas, dne 31. maja 1901. M a t e j P i n t a r, načelnik in blagajnik, F r a n c D e m š a r, nam. blagajnik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gorica, 3. junija. Čitalnica kot pozorišče prvih rodoljubnih pokretov ranjke P a v l i n e P a j k o v e bridko žaljuje ob nje mnogo prerani smrti. Večni hvaležen spomin neumorni pisateljci! — Predsednik: Santel.

Dunaj, 3. junija. Plenum avstrijske delegacije je danes razpravljalo o poročilu budgetnega odseka o vojni potrebščini. Za poročevalcem so govorili del. Herold, Thurnher in Kaftan. Seja se nadaljuje.

Dunaj, 3. junija. Avstrijska delegacija je otvorila danes debato o ordinariju vojaške uprave. Oglašenih več govornikov. Dr. Herold govoril o reformi vojaške kazenskega reda. Samoumore v vojski pripisuje slabemu ravnanju z vojniki in govori zoper nemški jezik v armadi. Delegat Thurnher govoril za zmanjšanje službene dobe. Tollinger je govoril v obsežnem govoru zoper dvoboj. Kritikoval je ravnanje vojaške oblasti v aféri Tacoli-Ledochowski. Če častnik ne sprejme dvoboja, se ne sme odstraniti iz službe, ker dvo-boj je tudi po državni postavi zločinstvo, kakor ga tudi kat. cerkev kaznuje s hudimi kaznimi. Zahteva, da se odpravi prisilnost dvoboja v vojaštvu. Dr. P o m m e r: Na Ogerskem občujejo vojaške oblasti z obč. uradi samo mažarsko. To ni koncesija Madžarov, ampak priznanje madžarskega državnega jezika. Nato govornik ostro napada nemške liberalce, ker oni niso v Avstriji izvedli nemškega državnega

